



Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus VI. Officium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

TITULUS VI. OFFICIUM.

§. I.

Alieno te non immisce. in genere.

Fac tibi arcam. Gen. 6. 14. Operis sui mercede accepta non curaverunt, utrum eam Noë sapienter, an verò inaniter, fabricaret. S. Augult. 9. 5. in Gen. de fabricatoribus arca.

Terra in æternum stat. Ecclæ 1. 4. Unde ei tanta firmitas? Quærit Chrysof. qui fiat, quod terra, peccatoribus nihil tale meritis, non secus ac probis, alimenta ministrat? Respondet in Matth. quia terra ministrare iusta est, non iudicare. Terræ imperatum est. Gen. 1. 11. *germinet terra herbam viventem, & facientem semen, & lignum pomiferum.* Itaque dum hoc agit, quod iusta est, & officio suo fungitur, omnibus ministrat; firma manet, & in æternum stat. Idem die de stabili cursu, & luce solis; quæ alicubi apud Cornelium vocatur ex Hebr. *minister*, qui oritur super bonos, & malos: minister est, quod agit; iudex non vult esse. Did. Niss. D. 7. Pent. §. 2.

Audivi vocem viri inter Ullai, & clamavit, & ait: Gabriel fac intelligere istam visionem. Dan. 8. 16. Vir ille, qui clamavit ad Gabriel, erat Michael. Ita S. Thom. Lyran. Bened. Pereira. Sed cur Michael cum esset princeps Synagogæ, non explicat Danieli illam visionem? cur clamat ad Gabrielem, ut hoc præstet? Gabriel constitutus erat, ut Danielem immediate instrueret, eique mysteria explicaret. Et ita ipse Gabriel dixit, ut observat Theodoretus: dixit Dan. 10. 14. *veni autem, ut docerem te, quæ ventura sunt.* At esse in adiutorium, ad Michaelem spectabat: *& ecce Michael unus de principibus primis, venit in adiutorium meum.* ib. 13.

Duc in altum. Luc. 5. 4. Cur hoc soli Petro dicitur? & non tantum illi, sed etiam sociis, mandatur, *laxate retia vestra.* ib? R. ministrorum quisque stet in ordine suo. Petrus erat navis gubernator; ad ipsum spectabat eam ducere, & dirigere: ideo ei dicitur, *duc in altum.* Alii verò erant socii, & coadjutores; & ideo eis mandatur; ut suum in laxandis retibus obsequium præstent. Sylveira in Luc. 5. q. 11.

Nesciens quid diceret. Luc. 9. 33. Ex piscatore factus tabernaculorum fabricator, dum Servatorem his compellat verbis: *faciamus tria tabernacula.* S. Proclus f. de transfig. Petrus in piscatoris officio se exercuerat; nunc ædificatorum arti seingerit. Sylveira in Matth. 17. c. 8.

Pater Sancte; serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi. Joan. 17. 11. Toletus annot. 9. in c. 17. Joan. aliud in hac similitudine etiam insinuare videtur: ut quemadmodum *Polyanth. Sacra. Tom. II.*

unitas Trinitatis non confundit ordinem; sed unus est Pater, alius Filius, alius Spiritus S. Filius à Patre, Spiritus S. ab utroque, Pater à neutro, procedit: ita hæc unio charitatis non confundit ordinem Ecclesiæ. Non enim omnes Pastores, omnes Prælati; sed unus est Pastor, alius ovis; unus propheta, alius auditor: sunt enim gradus. Apud Did. Niss. D. 7. Pent. §. 2.

Et cum discessisset Angelus. Act. 10. 7. Cur Angelus non explicat Cornelio, quid ei faciendum? R. licet Angeli summè delectentur, dum cum hominibus agunt de eorum salute; manent tamen intra spheram muneris sibi commissi. Destinatus fuit hic Angelus, non ut Cornelium doceret; sed moneret, Petrum vocare. Sylveira hic.

Si quis vobis evangelizaverit, præter id, quod accepistis, anathema sit. Galat. 1. 8. sed quomodo Paulus audeat Angelos anathemate ferire? Angeli ordinati sunt à Deo in ministerium: & dum suum locum relinquunt, & cathedras ascendunt, in maledictionem incurrere possunt. S. Proclus de recta fide: ministrare præceptum est Angelis, non dogma componere; & periculosum nimis est singulis, non in his, quibus ordinati sunt, permanere. Sylveira in Matth. 4. q. 24.

§. II.

*Seculares non immisceant se rebus
Ecclesiasticis, & vicissim.*

Fecitque Deus duo luminaria magna. Gen. 1. 16. Ailredus: *luminare majus* Sacerdotium, ut præsit diei, id est, spiritualibus: *luminare minus* Regnum; ut præsit nocti, id est, secularibus. Contra naturam proinde est; si sol nocti, si luna præsit diei; si princeps ad spiritualia se ingerat; si Sacerdos secularium negotiorum tenebris conscientie suæ serenum obnubilet. Apud del Castillo Illat 230.

Et vocaverunt Philistinim Sacerdotes. Eccl. 1. Reg. 6. 2. Nota: has circa arcam quæstiones fuisse Sacras, & ad religionem pertinentes, adeoque non nisi ad sacrum tribunal deferendas: ideoque Philistinim, cum eas superiori capite ad *Satrapas* Seculares Iudices detulerunt, graviter errarunt; & à Deo permissum, ut pessimum ab iis consilium acceperint. Nunc prudenter in commodum suum agunt. Mendoza in 1. Reg. 6. 2.

Vide nemini dixeris. Matth. 8. 4. Euseb. hom. in D. 3. Epiph. præcepit ei, ut nemini dicat: prædicare namque, & Dei miracula populis narrare, Sacerdotum est. Leprosus verò, etsi mundus sit, Sacerdos tamen fieri non debet: quoniam illi ad hoc officium eliguntur, ut Apostolus ait, qui sine crimine sunt. Apud Sylveira hic q. 10.

Ec 2

Non

Non est tui officii Ozia &c. 2. Paral. 26. 18. Ait azarias Sacerdos volentis sacrificare.

Quando miserunt Judaei Sacerdotes. Joan. 1. 19. Cur potius hanc legationem mittunt Judaei, quam Pilatus, & Herodes? R. Hi Judaei, ut vult Baronius, erant ex magno Concilio Sanedrini, ubi negotia tractabantur. Cum autem adventus Messiae maxime ad fidem, & religionem, spectaret; ideo Pontifices, ac Senes, ex magno Concilio decernunt; ut hac interrogatio fiat ad Joannem. Pilatus, & Herodes, rebus tantum secularibus intenti. Docemur, ut quisque in suo stet ordine: Ecclesiastici de divinis rebus sint solliciti; & in his Principes Sæculares se non immisceant, Sylveira in Joan. 1. q. 2.

Mitte gladium tuum in vaginam. Joan. 18. 11. ut vidit Christus, quod Petrus Sacerdos militem indueret, regemque Pontifex agere inciperet; recondere gladium iussit: quia in illius domo quisque suo fungi officio; & Pontifex, quæ sunt Pontificis; rex, quæ regis, quæ militis, miles; quæ Sacerdotis sunt, Sacerdos agere debet. Anselmus in Matth. 26. datur materialis gladius carnalibus, spiritualis autem ministris spiritualibus. Sed sicut non convenit regibus, quod ad stolam pertinet; sic nec Episcopus, quæ regis sunt, exercere debet: quod quia Petrus quodammodo exercuit, à Domino increpari meruit. Did. Niss. D. 20. Pent.

Chabanus Comes Ludovici XI. Francorum regis copiis præfectus, cum haud procul Parisiis abesset; missus lustrandi exercitus gratiâ, à rege est Joannes Ballus Episcopus Eboracensis. Chabanus haud multo post à rege postulat, ut sibi Eboras transeundi facultatem concedat. Quid verò, inquit rex, tibi negotii ibidem? Sacerdotes lustrabo, ait, ut emendanda arriquant: nam si Castra Sacerdotibus, militibus Ecclesiæ committendæ erunt. Mefenius l. 3. argut. venâ 1.

§. III.

Officio tuo graviter intende.

Ex Veteri.

Apparuit ei Dominus in convulle &c. Gen. 18. 1. Cur Abraham, qui tam sæpe orabat in montibus, & campis, non apparuerit angeli? sed sedenti ad ostium tabernaculi? Zachariæ visus est Angelus. Luc. 1. 11. in templo. Significat, nihil in patrefamilias æque mirandum, quam si domui suæ præsit; ut in Sacerdote plus nihil probatur, quam si adsit domui Domini; suæ domus non immemor. Sacerdos, si procul sit à domo sua, ab Angelo recreatur; ab Angelis verò invisitur Patriarcha, si sit in ostio domus suæ. Oliva l. 10. Strom. §. apparuit ei &c.

Dimitte me, jam enim ascendit aurora. Gen. 32. 26. Hanc luctam Jacob exponit Oseas de ejus oratione. c. 12. 4. *flevit, & rogavit eum.* Sed cur præcipit Angelus, ut ab oratione cesset? & ei finem imponat? Jacob amplam habebat familiam. Ut Deum teneat, sat est,

noctis silentio orare; at verò de die rei familiari incumbendum. Interlin. hic *dimitte me &c.* q. d. tempus est, ut ab invisibilibus ad temporalia tractanda descendat. Sylveira in Luc. 2. c. 10.

Cumque minasset gregem ad interiora deserti apparuitque ei Dominus. Ex. 3. 1. 2. *Cumque Gedeon excuteret, atque purgaret frumenta, in torculari apparuit ei Angelus.* Judic. 6. 11. 12. 3. Reg. 19. 19. *Elias reperit Eliseum arantem, & tunc eum vocavit ad prophetandum.* Ità & tres fratres Matth. 4. 18. Christus ad Apostolatam vocavit, cum propriis officiis occuparentur. O quantum in Deo servitio proficeremus; si in eo nos tantum occuparemus, quod muneri nostro convenit; & ad nos non pertinentia negligere. Diez. Conc. 3. in festo S. Andrea.

Locuta est Maria, & Aaron, contra Moysen &c. Num. 12. 1. Illa puniit lepra, illò indemnè. Sed Cur? Levit. 13. 46. *omni tempore, quo leprosus est, solus habitabit extra castra.* Aaron Sacerdos erat; ideo animarum cure semper invigilare, circuire, conversari, debebat: quòd si autem lepra puniri fuisset; fungi officio suo non potuisset. Paoletti f. 11. de S. Marco Evang.

Unumquodque eorum coram facie sua ambulabat. Ezech. 1. 12. hoc est, qui ad bravium. contendit supernæ vocationis; nihil, & nullum, respiciat, nisi solum bravium. Non si videre, quid alii agant; sed quid te oporteat agere. Petro ad crucem destinato, sed, ad Joannem respicienti ait Dominus: *quid ad te, tu me sequere.* Joan. 21. 22. *Ambula ante faciem tuam.* Magdalenam nullum vidit in epulo lacrymantem; sed & nullam videbat cum Christo peccatricem. Oliva l. 4. Strom. §. unumquodque eorum. In Ezechielis curru. c. 1. 10. *aliud animal simile leoni, aliud aquilæ, aliud bovi, & aliud homini. Alius quidem sic, alius vero sic.* 1. Cor. 7. 7. Non omnes ad currum aquilæ sunt: unus currum trahat volando, alius arando: bos factus ad laborem, aquila ad volatum. Leo, si rugit, currit; homo, si imperet, trahit. Martha epulum parat Christo, & placet; Magdalena plorat; ut placet Christum. Id. l. 4. Strom. §. Domine, quid me vis facere? Act. 9. 6. *Unumquodque &c.* hoc est, quodque eorum sibi attendebat inter eundem, non vicino; ut officio suo, & trahendi obligationi, diligentius attenderet. Si enim homo cæteris longè superior se constrictum bovi attendisset; quis dubitet? quin exasperatus fuisset, injuriam putasset. Et bos animal tardum, si conjunctum se pernici aquilæ cerneret; malè sentiret de providentia conjugantis. Aquila probo duceret, tardigrado bovi sociari. Did. Niss. D. 13. Pent. §. 5.

Super custodiam meam stabo, & sicam gradum super munitionem. Habac. 2. 1. Non si transilire de custodia ad custodiam; sed sisse in loco tuo; & attende, quid tibi, non autem, quid aliis dicatur. Non enim Deus omnibus eadem

eadem imperat. Isaias nudus incedit, Aaron verò infulatus: David ascendere iubetur ad solium; Jechonias descendere in caveam: Judith triumphando; Job putrescendo, lauream meruere. Oliva l. 4. Strom. §. unumquodque ante faciem suam &c.

Ex Novo.

Erant enim piscatores. Matth. 4. 18. Nonne satis erat dixisse, eos piscari? plurimi sunt, qui piscantur; sed non sunt piscatores. Locus, ubi Christum expectare debes, & munus tuum, & officium. Diez conc. 3. in festo S. Andree Ap. cum dicitur: *Erant enim piscatores.*

Vos estis sal terra &c. Matth. 5. 13. Cur de iis non dicit Christus: vos estis sicut sal? quia tam imbibita, & velut intrinseca, debet esse ratio muneris in ministro, ut explicetur, non tanquam adjacens, sed velut quid transformatum in ipsamet natura, & esse rei. Sylveira hic c. 11. q. 2.

Horà incensi. Luc. 1. 10. Cum Zacharias ageret, quod sibi ex officio competebat; & populus clamaret orationibus in auribus Domini, apparuit illi Angelus Domini. Sim. Cals. l. 3. c. 1. hic. Quare apparet in templo? Hugo Card. apparuit Angelus illi exequenti personam suam officium; ac pro populo oranti. Visione tantà, tantòque nuntio, dignus fuit; dum per se ipsum, & non alium, munus suum adimplevit: hoc enim Deo maxime est gratum. Sylveira hic c. 11. q. 13.

§. IV.

Officia humilia libenter exerce.

Multiplicabo semen tuum sicut stellas cæli, & velut arenam. Gen. 22. 17. Quid splendidius astris? quid arenis vilibus? quam procul à littore maris firmamentum cælorum est! & tamen Deus eosdem, & stellas esse vult, & arenas. Optat Deus in alumnis suis eam animi magnitudinem; quæ pro Christo, & summa aggrediatur, nec infima dedignetur. Vult te modo ad stare fabro, modo cum regibus considerare. Magos per stellam Deus vocat; sed ad stabulum: vult accedentes ad se, & sideri simul asuescere, & præsepi. Oliva l. 4. Strom. §. Multiplicabo &c.

Gregem, ipsa (Rachel) pascebat. Gen. 29. 9. Tantum certe merebatur sedulæ custodis ovium humile officium, quod illi pater injunxerat, studiosè exequendo; quantum si aliud honorificentissimum munus obivisset. S. Laur. Just. de triumph. &c. c. 26. apud Deum interest; utrum quis præsit, an obtemperet. S. Greg. Naz. or. 9. quò vocatus est, in eo gradu quisque maneat; etiamsi alioquin præstantiore sit dignus: plus utique laudis habiturus ex eo, quòd præsentem gradum acquiescit; quam si eum quærat, quem non accipit. Did. Nifs. Pol. cæli. p. 2. l. 2. c. 1.

Audite somnium meum, quod vidi &c. Gen. 37. 6. Hac de causa factum puto, ut Josephi principatus modo in manipulis, modo

in sole, & altis, adumbraretur; ut scilicet, qui sideribus cingebatur, paleis stipari non erubesceret. Oliva l. 4. Strom. Multiplicabo &c.

Puer autem erat minister. 1. Reg. 2. 11. Quid agebat? adolebatne incensum ornatus stolâ? an sacco fordido ligna convehabat? ministrante, an lucernas, curabat? vertebat pavimentum, an consiciebat thymiana? in throno Dei nec Samuel attendebat munus varietatem; nec Spiritus S. ea distinguit. Servire Deo omnis est dignitas domus Dei; *erat minister.* Samuel hoc tantum expetebat, ut Domino ministraret. Quâ autem ratione nec scôpas exhoruit? nec thuribula ambiit? audi: *puer autem erat minister in conspectu Domini.* Coram Deo videbat, ejusdem esse dignitatis ligna concidere, & gemmas concinnare: hac unâ Dei præsentis memoriâ hilaris, & impiger reddebat. Oliva l. 4. Strom. §. Puer autem erat minister.

Lampades ejus lampades ignis. Cant. 8. 6. Dei Spiritus ijs oblectatur, quibus delectatur & flamma: hæc non aurò, argentò, gemmis; sed stipulis, feno, lignò vilibus, nutritur. Ut intelligas: in te Dei spiritum non residere, si vilia refugis, & splendidis innutris. Oliva l. 9. Strom. §. Lampades ejus.

Vade ad mare, & mitte hamum. Matth. 17. 26. Cur hoc Petro mandatur? piscator erat. Sed si piscatore egebat, præstò erant filii Zebedæi. Cur ergo non Joanni, non Andrea, sed Petro, id munus delegavit. Ut suspicor: quia c. 16. 19. Petro: *tibi dabo claves regni cælorum* Voluit Dominus in eadem manû, & hamum esse, & claves. Oliva l. 4. Strom. multiplicabo.

Venit homo quidam dives ab Arimathæa. Matth. 27. 57. Luc. 23. 50. *erat decurio, vir bonus, & justus.* Joan. 19. 8. *fuit Discipulus Jesu.* Marci 15. 43. *nobilis decurio.* Et quid hic dives, vir bonus, discipulus Christi, nobilis decurio, egit? nihil se indignum, dum *corpus Domini unxit.* Joan. 19. 38. 39. Sed cur Evangelistæ tam honorificis eum titulis ornant? Quia, si quando nobilis, dives, illustris, dici debuit; tunc certò, quando ad gloriam Dei hoc opus peregit. Et quoties Christianus quiscunque tale quidpiam pro Deo facit; splendorem suum non obscurat, sed plurimum auget. Did. Nifs. D. Sept. §. 5. in domo Dei omnia officia illustria.

Ut cognovit, quòd accubisset in domo Pharisei &c. Luc. 7. 37. Non ad caput, sed pedes Christi, accessit. Quis nostrum postremum sibi locum, & munus, in Christi corpore, id est, Ecclesia, deligit? quis non aspirat ad caput, sublimia officia? quis non tabescit in imis? &c. Et quidem Maria caput aliàs unxit, sed longè studiosior in pedes fuit. *Super caput alabastrum effudit.* Matth. 26. 7. in pedes verò se ipsam profudit, eomam, vas, oculos, labia, capillos, unguenta infudit. Vide quanto se exhibuit pròniorem erga pedes, quam

quàm erga caput Domini. Oliva l. 9. Strom. §. ut cognovit.

Operabatur: erant enim scenofaetoria artis. Act. 18. 3. Et hoc miror, jam dignatum Dei alloqui & visionibus, non pertaxum officii sui; nec fastidite ostiarii munus; cui patuerant arcana Domini. Paulus in cœlum raptus non erubuit texere tabernacula. Oliva l. 10. Strom. §. Puer autem erat minister.

§. V.

De promotione ad officia.

Tuleris super domum meam. Gen. 41. 40. In Joseph non natalis, non genus; sed sola sapientia, respicitur. Sylveira in Matth. 25. c. 52. talenta distributa.

Manum suam misit ad sortia, & digiti ejus apprehenderunt solum. Prov. 31. 19. S. Bruno de laud. Ecclesie c. 5. t. 3. in hoc Eccle-

sia sapientia manifestatur, quæ tam bene cuncta disponit. Manum suam, id est, eos, qui fortiores sunt, & sapientiores; ad majora negotia mittit; talesque Rectores, & Episcopos, constituit. Digni verò fufum apprehendunt: quia illis minora negotia committit, qui imperfectiores, minusque periti. Did. Nis. D. 6. Epiph.

Cui nomen erat Joannes. Joan. 1. 6. Quare ante officium ponitur nomen Joannes? Joannes significat gratiam; & in ipso nomine Joannis, ut ait hic S. Thomas, significatur idoneitas, & sufficientia ad officium. Et antequam Evangelista scriberet ejus munus, voluit nobis aperire ejus sufficientiam: quia semper prius est consideranda. Sylveira hic q. 32.

Officium ab efficiendo dictum putamus, quasi efficiam. S. Ambros. Eth. Chri. 1. 1. c. 8.

TITULUS VII. OPERA BONA.

§. I.

Figura, & Symbola.

1. Manus.

Psallam nomini tuo altissime. Pf. 9. 3. Psallere est opus manuale: & per hoc intelligitur bona operatio. S. Thom. Aqu. hic.

Omnes gentes plaudite manibus. Pf. 46. 2. Cum sit consuetudo luxuriantium, elisis manibus personare, & in aurium jucunditatem per eas melos quodam sine officio sermonis exprimere; plausum istum spiritualiter debemus accipere; qualem & filii crucis potuerunt dicere, & nos oportet audire. Plaudunt ergo manibus, qui elemosynas faciunt, qui agrotis pro miseratione serviunt, qui aliquod mandatum probis actionibus operantur. Cassiodorus hic.

Salvavit sibi dextera ejus. Pf. 97. 1. Sæpius diximus, manum actionem dicere; dexteram verò bonam actionem. B. Theodoretus hic; & addit: dicit autem hominum salutem ejus potentia opus esse: immensam autem benignitate utens suum quæstum hominum vitam ducere.

Levavi manus meas ad mandata tua, qua dilexi. Pf. 118. 48. Levare manus significat bonis operibus occupari. Cassiod. hic.

Tetigit manum ejus. Matth. 8. 15. Non tangit aurem, non tangit frontem, non tangit aliam partem corporis; sed manum tangit. Propterea enim febricitabat, quia bona opera non habebat. S. Chrysost. hom. 6. in Marcum.

Accepit eum in ulnas suas. Luc. 2. 28. Ad salvationem nostram non sufficit videre Christum, per fidem, sed ipsum recipere oportet in manibus per bona opera. S. Vincent. Ferr. l. de Purif. B. V.

Lucerna ardentem in manibus. Luc. 12. 35. In manibus Sanctorum ipsa bona opera sunt lucerna. S. Chrysologus l. 24. Lucerna in manibus opera bona sunt, accensa igne veritatis, & charitatis. Sim. Casl. l. 6. c. 30.

Date annulum in manus ejus. Luc. 15. 22. S. Hieron. annulus est signaculum similitudinis Christi: hoc signaculum in manu datur, quando opera justitiæ Scriptura significat. Apud Fernandium in Gen. 1. lect. 1.

Habentes singuli citharas. Apoc. 5. 8. Citharæ, quæ pulsibus manuum suaviter sonant, apte opera bona figurant; quæ suis effectibus, quasi quibusdam sonis, proximos ad cœlestem patriam excitant, & invitant. Rich. à S. Vict. l. 2. c. 3. hic.

2. Gressus ambulatio.

Nostrum ambulare, est bene operari. S. Bonavent. l. 129.

In hac vita, ubi per fidem bene vivendo proficimus, bonorum operum quodammodo passibus ambulamus. S. Prosper l. 1. de vita contempl. Sacerd. c. 1.

Passus eundi ad paradysum sunt bona opera. Si orâstis hodie, jam fecistis unum passum; alium, si dedistis elemosynam; alium, si audivistis Missam. *Ibunt de virtute in virtutem.* Pf. 83. 8. S. Vincent. Ferrer. l. 4. D. 3. post Octav. Pasch.

3. Fructus.

Germinet terra herbam virentem, & lignum pomiferum &c. Gen. 1. 11. Quia hoc dignius est aliis non pomiferis. Sic hominum vera laus non à nobilitate, divitiis, dignitate scientiâ: eloquentiâ; sed à fructibus bonorum operum. Sicut illæ arbores fructifera. Judic.

9.9.